

I

(Päätöslauseimat, suositukset ja lausunnot)

LAUSUNNOT

EUROOPAN TIETOSUOJAVALTUUTETTU

Euroopan tietosuojavaltuutetun lausunto ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi maanteiden liikenteenharjoittajan ammatin harjoittamiseksi täytettäviä edellytyksiä koskevista yhteisistä säännöistä

(2008/C 14/01)

EUROOPAN TIETOSUOJAVALTUUTETTU, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 286 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan ja erityisesti sen 8 artiklan,

ottaa huomioon yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 24 päivänä lokakuuta 1995 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 95/46/EY⁽¹⁾,ottaa huomioon yksilöiden suojelusta yhteisöjen toimielinten ja elinten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 18 päivänä joulukuuta 2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 45/2001⁽²⁾ ja erityisesti sen 41 artiklan,

ottaa huomioon asetuksen (EY) N:o 45/2001 28 artiklan 2 kohdan mukaisen lausuntopyynnön, jonka se sai komissiolta 29 päivänä toukokuuta 2007,

ON ANTANUT SEURAAVAN LAUSUNNON:

1. Johdanto

1. Komissio on toimittanut Euroopan tietosuojavaltuutetulle lausunnon saamista varten ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi maanteiden liikenteenharjoittajan ammatin harjoittamiseksi täytettäviä edellytyksiä koskevista yhteisistä säännöistä (jäljempänä "ehdotus") asetuksen 45/2001/EY 28 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Euroopan tietosuojavaltuutettu sai ehdotuksen 29. toukokuuta 2007. Ehdotuksen tarkistettu toisinto saapui 6. heinä-

kuuta 2007. Euroopan tietosuojavaltuutettu on tyytyväinen siihen, että hänen kuulemisensa mainitaan asetuksen johdanto-osassa, sellaisena kuin se on komission ehdotuksessa.

2. Ehdotuksen tavoitteena on korvata maanteiden kansallisen ja kansainvälisen tavara- ja henkilöliikenteen harjoittajien ammattiin pääsystä 29. huhtikuuta 1996 annettu direktiivi 96/26/EY⁽³⁾ siinä ilmenneiden puutteiden oikaisemiksi. Direktiivissä 96/26/EY vahvistetaan hyvämaineisuutta, vakavaraisuutta ja ammatillista pätevyyttä koskevat vähimmäisvaatimukset, jotka yritysten on täytettävä. Kuten ehdotuksen perusteluissa todetaan, direktiivi 96/26/EY on osa maantieliikenteen sisämarkkinat muodostavaa säädöskehystä. Perusteluissa todetaan, että direktiiviä ei sovelleta ja valvota yhdenmukaisesti, koska säännöksissä on epäselvyyksiä tai puutteita tai ne ovat jääneet jälkeen alan kehityksestä. Tämän katsotaan haittaavan tasapuolista kilpailua. Uudet säännöt ovat tarpeen maantieliikenteen sisämarkkinoiden asianmukaisen toiminnan kannalta.

3. Ehdotuksessa säilytetään monet direktiivin 96/26/EY säännöksistä, ja se sisältää myös joitakin uusia osatekijöitä, jotka luetellaan perustelujen 3.1 kohdassa. Euroopan tietosuojavaltuutettu, joka neuvoo yhteisön toimielimiä ja elimiä kaikissa henkilötietojen käsittelyä koskevissa seikoissa, ei käsittele kaikkia näitä osatekijöitä vaan keskittyy niihin ehdotuksen osatekijöihin, joilla on erityistä merkitystä henkilötietojen suojelun kannalta. Ehdotuksessa säädetään erityisesti, että on otettava käyttöön kaikkien jäsenvaltioiden yhteenliitetyjä sähköisiä rekisterejä, joilla helpotetaan jäsenvaltioiden välistä tiedonvaihtoa. Lisäksi siinä veloitetaan viranomaiset antamaan liikenteenharjoittajalle varoitus, jos ne huomaavat, ettei

⁽¹⁾ EYVL L 281, 23.11.1995, s. 31.⁽²⁾ EYVL L 8, 12.1.2001, s. 1.⁽³⁾ EYVL L 124, 23.5.1996, s. 1.

liikenteenharjoittaja enää täytä hyvää mainetta, vakavaraisuutta ja ammatillista pätevyyttä koskevia edellytyksiä. Velvoite on yksi monista säännöistä, joilla varmistetaan, että edellytykset täyttyvät.

4. Ehdotuksessa on siten seikkoja, jotka edellyttävät henkilötietojen käsittelyä. Edellä mainitut rekisterit sisältävät henkilötietoja (ehdotuksen 15 artikla). Tässä yhteydessä on korostettava, että ehdotus sisältää yritysten ja myös liikenteestä vastaavien henkilöiden oikeuksia ja velvollisuuksia. Tämä on seurausta 1 artiklan 2 kohdan d alakohdassa olevasta määritelmästä, jonka mukaan paitsi liikenteestä vastaavat henkilöt, myös yritykset voivat olla luonnollisia henkilöitä. Tällöin myös yritystietojen käsittely kuuluu tietosuojalainsäädännön soveltamisalaan.
5. Tässä Euroopan tietosuojavaltuutetun lausunnossa käsitellään seuraavia ehdotuksen artikloita:
 - 6 artiklassa vahvistetaan hyvämainisuusvaatimukseen liittyvät edellytykset,
 - 9–14 artiklassa säädetään toimivaltaisten viranomaisten myöntämistä luvista ja valvonnasta,
 - 15 artiklan mukaan kaikkien jäsenvaltioiden on perustettava sähköisiä yritysrekisterejä, jotka on liitettävä yhteen koko yhteisössä henkilötietojen suojaa koskevia sääntöjä noudattaen,
 - 16 artiklassa esitetään olennaiset säännöt, jotka koskevat henkilötietojen suojaamista direktiivin 95/46/EY mukaisesti.

2. 6 artikla

6. 6 artiklassa vahvistetaan hyvämainisuusvaatimukseen liittyvät edellytykset. Yksi vaatimuksista, joka sisältyy 6 artiklan 1 kohdan b alakohtaan, koskee määritelmällisesti luonnollisten henkilöiden käyttäytymistä ja kuuluu siten henkilötietojen suojaamista koskevan yhteisön lainsäädännön soveltamisalaan. 6 artiklan 1 kohdan a ja c alakohdassa luetellut muut vaatimukset voivat koskea luonnollisten henkilöiden käyttäytymistä.
7. 6 artiklan 1 kohdan b alakohta edellyttää, että liikenteestä vastaavia henkilöitä ei ole tuomittu oikeudessa tai heille ei ole määrätty seuraamuksia vakavista rikkomuksista tai toistuvista vähäisemmistä rikkomuksista. Ehdotuksessa ei kuitenkaan selkeästi määritellä vakavien ja vähäisten rikkomusten välistä eroa. Viitteitä tästä erosta voidaan havaita johdanto-osan 7 kappaleessa. Siinä mainitaan, että "(hänitä ei ole tuomittu) vakavista rikoksista tai hänelle ei ole määrätty ankaria seuraamuksia erityisesti tieliikennettä koskevien yhteisön säädösten rikkomisesta". Tämä maininta ei kuitenkaan ole riittävän tarkka. Onko esimerkiksi ajo- ja lepoaikoja koskeviin yhteisön sääntöihin liittyvä tuomio vakava vai ei, tai millä edellytyksillä muut kuin maantieliikenteen sääntöihin liittyvät tuomiot ovat vakavia?
8. Tätä asiaa tarkennetaan komission (jota avustaa valvonnan käsittävää sääntelyä toteuttavan, jäsenvaltioiden edustajista koostuva komitea) laatimassa täytäntöönpanoasetuksessa,

joka sisältää luettelon rikkomusten luokista, tyypeistä ja vakavuusasteista sekä sellaisista esiintymistiheyksistä, joiden ylittyttyä toistuvat vähäisemmät rikkomukset johtavat vaaditun hyvän maineen menettämiseen (6 artiklan 2 kohta). Euroopan tietosuojavaltuutettu korostaa tämän täytäntöönpanoasetuksen merkitystä. Perustelujen 4.2.4 kohdassa asianmukaisesti todetaan, että luettelo on ennakoedellytys jäsenvaltioiden väliselle järjestelmälliselle tiedonvaihdolle ja yhteisten kynnsarvojen määrittelylle, joiden ylittyttyä liikennelupa on peruutettava ⁽¹⁾. Lisäksi Euroopan tietosuojavaltuutetun mukaan se on tarpeellinen väline, jolla varmistetaan tietojen laatuun ⁽²⁾ liittyvien periaatteiden soveltaminen, kuten periaatteiden, joiden mukaan henkilötietojen on oltava täsmällisiä, asianmukaisia, olennaisia eikä liian laajoja siihen tarkoitukseen, mihin ne on kerätty, ja niitä on päivitettävä. Luettelo on myös tarpeen asianomaisten henkilöiden oikeusvarmuuden vuoksi. Lopuksi on pidettävä mielessä, että rikkomuksia koskevat tiedot ovat keskeisen tärkeitä arvioitaessa henkilöiden sopivuutta liikenteestä vastaavan henkilön tehtävien suorittamiseen, ja kyseisten tietojen käsittelyllä on myös selkeitä riskejä yksityisyyden suojaamisen kannalta. Tämä on entistäkin tärkeämpää, koska ehdotuksen 15 artiklassa tarkoitettujen sähköisten kansallisten rekisterien sisältö määräytyy tietojen perusteella.

9. Euroopan tietosuojavaltuutetun mielestä täytäntöönpanoasetus sisältää, kuten sen kohdetta koskevassa 1 artiklassa todetaan, maanteiden liikenteenharjoittajan ammattiin pääsyä ja kyseisen ammatin harjoittamista koskevan järjestelmän keskeiset tekijät. Tästä syystä olisi ollut suotavampaa vahvistaa ainakin 6 artiklan 2 kohdassa mainitun luettelon tärkeimmät osatekijät itse ehdotuksessa, mahdollisesti liitteessä, tarkemmin kuin mitä 6 artiklan 2 kohdan a–c alakohdassa nyt säädetään. Euroopan tietosuojavaltuutettu ehdottaakin ehdotuksen muuttamista tällä tavoin, jotta se noudattaisi myös tietojen laatua koskevia periaatteita. Hän on eri mieltä kaikista 6 artiklan 2 kohdan johdosta tehtävistä ehdotuksista, erityisesti siitä, että luettelo sisältää ainoastaan muita kuin keskeisiä osia.
10. Euroopan tietosuojavaltuutettu viittaa myös ehdotuksen 6 artiklan 1 kohdan a alakohtaan, jonka mukaan jäsenvaltioiden on varmistettava, että yritykset täyttävät vaatimuksen, jonka mukaan niiden hyvän maineen epäilyyn ei saa olla perusteltuja syitä. Ehdotuksessa ja perusteluissa ei kerrota, miten jäsenvaltioiden olisi määritettävä tämä epämääräinen vaatimus, joka nähtävästi koskee tilanteita, joissa yritykselle tai liikenteestä vastaaville henkilöille ei ole annettu tuomioita tai seuraamuksia mutta joissa hyvä maine on kuitenkin uhattuna. Euroopan tietosuojavaltuutettu ehdottaa, että yhteisön lainsäätäjä määrittelee tilanteet, joihin tätä säännöstä on määrä soveltaa, etenkin kun otetaan huomioon ehdotuksen tavoite, joka on maantieliikenteen sisämarkkinoiden asianmukaisen toiminnan edistäminen. Tietosuojan näkökulmasta tämä on sitäkin tärkeämpää, koska yritykset voivat olla luonnollisia henkilöitä, joihin sovelletaan tietosuojalainsäädäntöä.

⁽¹⁾ Myös johdanto-osan 8 kappaleessa vahvistetaan yhteisen määritelmän tarve.

⁽²⁾ Yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 24 päivänä lokakuuta 1995 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 95/46/EY 6 artiklassa säädetyn mukaisesti (EYVL L 281, 23.11.1995, s. 31).

3. 9–14 artikla

11. Lupien myöntämistä ja valvontaa käsittelevissä 9–14 artiklassa säädetään toimivaltaisten viranomaisten keskeisestä asemasta järjestelmän täytäntöönpanossa. 9 artiklassa vahvistetaan toimivaltaisten viranomaisten valtuudet, joihin kuuluu maantieliikenneyritysten esittämien hakemusten käsittely, lupien myöntäminen tai niiden peruuttaminen määräaikaaisesti tai pysyvästi, liikenteestä vastaavan henkilön julistaminen ammattiin soveltumattomaksi ja tarkastukset.
12. Euroopan tietosuojavaltuutettu on tyytyväinen keskusviranomaisten keskeiseen asemaan, mikä antaa niille myös niiden toimintaan olennaisesti kuuluvaan henkilötietojen käsittelyyn liittyvää vastuuta. Euroopan tietosuojavaltuutettu totesi tässä yhteydessä ehdotuksessa olevan joitakin epäselvyyksiä, jotka voidaan helposti ratkaista muuttamalla itse järjestelmää. Ensinnäkin 10 artiklassa käsitellään sen otsikon mukaan hakemusten rekisteröintiä. 10 artiklan 2 kohta, jossa rekisteröintiä käsitellään, näyttää kuitenkin koskevan lupien rekisteröintiä. Jos yhteisön lainsäätäjän tarkoituksena on, että myös hakemukset rekisteröidään, liikenteestä vastaavan henkilön nimi mukaan lukien, olisi tämä ilmaistava yksiselitteisesti. Toiseksi toimivaltaisilla viranomaisilla on sähköisiin kansallisiin rekistereihin rekisteröintiä koskevia tehtäviä, mutta niille ei anneta yksiselitteisesti vastuuta näistä rekistereistä (ks. tämän lausunnon 17 kohta).
13. Lupien myöntämistä ja valvontaa koskevassa luvussa on korjaaviin toimenpiteisiin liittyvä erillinen kysymys. 6 artiklan 3 kohdan mukaan hyvän maineen palauttaminen edellyttää korjaaviin tai muihin vaikutukseltaan vastaaviin toimenpiteisiin ryhtymistä. 14 artiklan 1 kohdassa todetaan, että korjaavat toimenpiteet on ilmoitettava jäsenvaltioiden päätöksissä, jotka koskevat maantieliikenteestä vastaavan henkilön ammattiin pääsyä, olemassa olevan luvan peruuttamista määräajaksi tai kokonaan taikka henkilön julistamista ammattiin soveltumattomaksi. Ehdotuksessa jätetään täysin jäsenvaltioiden harkittavaksi korjaavien toimenpiteiden perusteet ja sisältö sekä ajanjakso, jona korvaavat toimenpiteet olisi toteutettava. Olisi ollut suotavampaa rajoittaa jäsenvaltioiden harkintavaltaa ja sillä tavoin edistää maantieliikenteen sisämarkkinoiden asianmukaista toimintaa sekä tietojen laatua koskevien periaatteiden soveltamista ja asianomaisten henkilöiden oikeusvarmuutta.

4. 15 artikla

14. 15 artiklan 1 kohdassa säädetään, että kunkin jäsenvaltion on ylläpidettävä kansallista rekisteriä maanteiden liikenteenharjoittajista. Rekisteri sisältää 15 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa luetellut tiedot, joihin henkilötiedot kuuluvat. Jotkin rekistereissä olevat henkilötiedot aiheuttavat erityisiä riskejä rekisteröidyn kannalta, kuten erityisesti niiden henkilöiden nimet, jotka on julistettu soveltumattomiksi johtamaan yrityksen kuljetustoimintaa ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Nämä tiedot mainitaan myös nimenomaisesti ehdotuksen johdanto-osan 13 kappaleessa.

15. Euroopan tietosuojavaltuutettu on tyytyväinen siihen, että rekistereihin pääsy on rajoitettu koskemaan selkeästi niitä kansallisia viranomaisia, joilla on ehdotuksen kohteeseen liittyvät valtuudet. Myös rekistereiden tarkoitus on selkeästi rajattu koskemaan asetuksen täytäntöönpanoa, josta säädetään ehdotuksen 10–13 artiklassa, ja ehdotuksen 26 artiklassa mainittua tarkoitusta varten on laadittava raportteja asetuksen toiminnasta.
16. 15 artiklan 2 kohdassa säädetään, että tiedot tilapäisesti tai kokonaan peruutetuista luvista ja ammattiin soveltumattomiksi julistetuista henkilöistä on säilytettävä kahden vuoden ajan. Euroopan tietosuojavaltuutettu on tyytyväinen siihen, että säilytysaika on määritelty kahdeksi vuodeksi. Tekstissä olisi myös varmistettava, että ammattiin soveltumattomiksi julistettuja henkilöitä koskevat tiedot poistetaan rekistereistä välittömästi sen jälkeen, kun 6 artiklan 3 kohdan nojalla on toteutettu korjaava toimenpide. Tässä yhteydessä voidaan viitata direktiivin 95/46/EY 6 artiklan 1 kohdan e alakohdan ⁽²⁾.
17. Lisäksi asetuksessa olisi täsmennettävä rekisterin pitoa ja rekisterissä olevien tietojen käsittelyä koskevaa vastuuta. Direktiivissä 95/46/EY käytettyjä termejä noudattaen voidaan kysyä, mitä yksikköä voidaan pitää rekisterinpitäjänä ⁽³⁾? Tuntuu loogiselta pitää toimivaltaista viranomaista rekisterinpitäjänä, mutta ehdotuksessa ei mainita tätä. Euroopan tietosuojavaltuutettu ehdottaa asian täsmentämistä ehdotuksessa. Täsmentäminen on sitäkin tärkeämpää, kun otetaan huomioon, että asetuksessa säädetään kansallisten sähköisten rekistereiden yhteenliittämisestä vuoden 2010 loppuun mennessä ja yhteyspisteen nimeämisestä jäsenvaltioiden tietojenvaihtoa varten. Kaikki kansalliset viranomaiset eivät kuitenkaan ole yhteyspisteitä: kussakin jäsenvaltiossa on yksi yhteyspiste mutta toimivaltaisia viranomaisia voi olla useampi kuin yksi.
18. Tämän johdosta on esitettävä huomautus kansallisten sähköisten rekistereiden yhteenliittämisestä. 15 artiklan 4 kohdassa säädetään, että yhteenliittäminen on toteutettava siten, että kaikkien jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat hakea tietoja kaikkien jäsenvaltioiden sähköisistä rekistereistä. Toisin sanoen ehdotuksessa säädetään järjestelmästä, johon on välitön pääsy. Kuten Euroopan tietosuojavaltuutettu esitti saatavuusperiaatteen mukaista tietojenvaihtoa koskevasta neuvoston puitepääotosuhteudesta antamassaan lausunnossa ⁽⁴⁾, välitön pääsy merkitsee automaattisesti sitä, että yhä useammat voivat käyttää tietokantaa, mikä siten lisää väärinkäytön riskiä. Jos toisen jäsenvaltion toimivaltaisella viranomaisella on järjestelmään välitön pääsy, tiedot tallentaneen jäsenvaltion viranomaiset eivät voi valvoa tietoihin pääsyä ja niiden myöhempää käyttöä. Miten tiedot tallentaneen jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset voivat esimerkiksi varmistaa, että toisen jäsenvaltion viranomaisen saa tiedon rekisteriin tehdyistä muutoksista sen jälkeen, kun viimeksi mainittu on saanut tiedot?

⁽²⁾ Tämän säännöksen mukaan henkilötietoja ”on säilytettävä muodossa, josta tietojen kohteet ovat tunnistettavissa, ainoastaan sen ajan kuin on tarpeen sitä tarkoitusta varten, joita varten tiedot on kerätty tai jota varten niitä myöhemmin käsitellään”.

⁽³⁾ Direktiivin 95/46/EY 2 artiklan d kohdan mukaan ”rekisterinpitäjällä” tarkoitetaan luonnollista tai oikeushenkilöä, julkista viranomaista, virastoa tai muuta toimielintä, joka yksin tai yhdessä toisten kanssa määrittelee henkilötietojen käsittelyn tarkoituksen ja keinot.

⁽⁴⁾ EUVL C 116, 17.5.2006, s. 8.

19. Näitä kysymyksiä olisi käsiteltävä yhteenliittämistä koskevissa komission päätöksissä ehdotuksen 15 artiklan 5 ja 6 kohdassa säädetyn mukaisesti. Euroopan tietosuojavaltuutettu on erityisen tyytyväinen yhteisiin sääntöihin, jotka koskevat vaihdettavien tietojen muotoa sekä automaattisiin tiedonhakuihin liittyviä teknisiä menettelyjä. Tietojen saantia ja niiden myöhempää käyttöä koskevasta vastuusta ei pitäisi missään tapauksessa olla epäilyksiä. Tietosuojavaltuutettu ehdottaa, että 15 artiklan 5 kohtaan lisätään seuraava virke: "Näissä yhteisissä säännöissä olisi vahvistettava viranomaisen, joka on vastuussa tietojen saannista, niiden myöhemmästä käytöstä ja päivittämisestä niiden saannin jälkeen, ja tätä varten niiden olisi sisällettävä tietojen kirjausta ja valvontaa koskevia sääntöjä."

5. 16 artikla

20. 16 artikla käsittelee henkilötietojen suojaa. Artiklan alussa vahvistetaan, että direktiiviä 95/46/EY sovelletaan kokonaisuudessaan rekistereissä oleviin henkilötietoihin. Siinä korostetaan tietosuojan merkitystä, ja sen voidaan katsoa olevan johdanto 16 artiklan a, b, c ja d alakohtaan sisällyville tarkemmille säännöksille.

21. Euroopan tietosuojavaltuutetun mukaan 16 artiklan erityissäännöksillä ei ole lisäarvoa. Niissä palautetaan mieleen direktiivistä 95/46/EY johtuvat rekisteröidyn oikeudet (jotka sisältyvät 12 ja 14 artiklaan) yksinkertaisemmassa muodossa ja tarkentamatta niitä mitenkään (lukuun ottamatta tämän lausunnon 23 kohdassa olevaa seikkaa). Lisäksi rekisteröidyn oikeuksien yksinkertaistaminen johtaa oikeudelliseen epävarmuuteen, mikä voisi heikentää rekisteröidyn suojelua. Ehdotuksen 16 artikla on epäselvä siltä osin, sovelletaanko direktiivin 95/46/EY tarkempia säännöksiä kokonaisuudessaan rekisteröityjen esittämiin pyyntöihin, jotka koskevat ehdotuksen soveltamisalaa kuuluvia rekisteröityjä itseään koskevia tietoja. Ehdotuksen 16 artiklassa, joka on direktiivin 95/46/EY 12 ja 14 artiklaa koskeva erityissäännös, säädetään, että erityisesti 16 artiklan a, b, c ja d alakohdassa luetellut seikat on varmistettava. Euroopan tietosuojavaltuutetun mukaan tämän ei tulisi tarkoittaa sitä, että muita seikkoja ei varmisteta, mutta teksti ei ole täysin selkeä.

22. Vaihtoehtoisesti 16 artiklalla voisi olla lisäarvoa, jos siinä täsmennetään direktiiviin sisältyvät oikeudet. 16 artiklassa voitaisiin esimerkiksi:

- tarkentaa, mikä viranomainen on vastuussa tietojen toimittamisesta eli direktiivissä 95/46/EY käytettyä terminologiaa noudattaen, mitä yksikköä voidaan pitää rekisterinpitäjänä (ks. myös tämän lausunnon 17 kohta),
- määrätä tietty muoto rekisteröidyn oikeuksien täytönpanoa varten,
- tarkentaa vastustamisoikeutta koskevat menettelyt.

23. 16 artiklan b alakohdassa rajoitetaan direktiivin 95/46/EY 12 artiklassa tarkoitettua tietojen saantia koskevaa oikeutta, mikä ei ole direktiivin mukaista. Siinä todetaan, että tietoja on saatava vapaasti, säännöllisin väliajoin ja ilman aiheettonta viivytystä tai aiheettomia kustannuksia näiden tietojen

käsittelystä vastaavalle viranomaiselle tai tietojen pyytäjälle. Direktiivin 95/46/EY 12 artiklassa pyritään kuitenkin suojelemaan rekisteröityä, kun siinä vaaditaan oikeutta tutustua tietoihin vapaasti, kohtuullisin väliajoin ja ilman aiheettonta viivytystä tai aiheettomia kustannuksia. Euroopan tietosuojavaltuutettu ehdottaa 16 artiklan b alakohdan muuttamista ja sen yhdenmukaistamista direktiivin 95/46 kanssa siten, että sanat "näiden tietojen käsittelystä vastaavalle viranomaiselle" poistetaan. Mikäli tietojen saantia koskevasta pyynnöistä johtuvat menot aiheuttavat huolta, on syytä panna merkille, että direktiivin 12 artiklassa mainittu käsite "aiheettomat menot" ei estä rekisterinpitäjiä pyytämästä pientä korvausta (riittävän pientä, jotta se ei estä rekisteröityä käyttämästä oikeuttaan). Lisäksi viranomaisilla on yleensä kansallisen lainsäädännön nojalla laillisia mahdollisuuksia estää se, että tietyt rekisteröidyt käyttävät oikeuksia väärin.

24. Euroopan tietosuojavaltuutettu ehdottaa, että 16 artikla muotoillaan uudelleen ottaen huomioon tämän lausunnon edeltävät kohdat.

25. Lopuksi todettakoon, että direktiiviä 95/46/EY ja erityisesti 16 artiklaa sovelletaan myös 17 artiklan aiheena olevaan jäsenvaltioiden väliseen hallinnolliseen yhteistyöhön, koska jäsenvaltioiden välisen tietojenvaihdon, joka koskee luonnollisten henkilöiden rikkomuksia ja seuraamuksia, katsotaan olevan henkilötietojen käsittelyä. Tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että rekisteröityjen tulisi voida tutustua tietoihinsa direktiivin 95/46/EY ja asetuksen 16 artiklan a alakohdan mukaisesti.

6. Yhteenveto

26. Euroopan tietosuojavaltuutettu ehdottaa, että yhteisön lainsäätävä määrittelee tilanteet, joihin 6 artiklan 1 kohdan a alakohtaa on määrä soveltaa, kun otetaan myös huomioon ehdotuksen tavoite, joka on maantieliikenteen sisämarkkinoiden asianmukaisen toiminnan edistäminen. Hän ehdottaa ehdotuksen muuttamista siten, että ainakin 6 artiklan 2 kohdassa mainitun luettelon tärkeimmät osatekijät vahvistetaan itse ehdotuksessa, mahdollisesti liitteessä, tarkemmin kuin mitä 6 artiklan 2 kohdan a–c alakohdassa nyt säädetään.

27. Euroopan tietosuojavaltuutettu on tyytyväinen keskusviranomaisten keskeiseen asemaan, mikä antaa niille myös niiden toimintaan olennaisesti kuuluvaan henkilötietojen käsittelyyn liittyvää vastuuta. Euroopan tietosuojavaltuutettu totesi tässä yhteydessä ehdotuksessa olevan joitakin epäselvyyksiä, jotka voidaan helposti ratkaista muuttamalla itse järjestelmää.

28. Euroopan tietosuojavaltuutettu on tyytyväinen siihen, että kansallisiin sähköisiin rekistereihin pääsy ja niiden tarkoitusta on rajoitettu. Hän on myös tyytyväinen siihen, että tietojen säilytysaika on määritelty kahdeksi vuodeksi. Tekstissä olisi kuitenkin myös varmistettava, että ammattiin soveltumattomiksi julistettuja henkilöitä koskevat tiedot poistetaan rekisteristä välittömästi sen jälkeen, kun 6 artiklan 3 kohdan nojalla on toteutettu korjaava toimenpide.

29. Asetuksessa olisi täsmennettävä sähköisen rekisterin pitoa ja rekisterissä olevien tietojen käsittelyä koskevaa vastuuta. Kansallisten sähköisten rekistereiden yhteenliitettävyyden osalta 15 artiklan 5 kohtaan olisi lisättävä seuraava virke: "Näissä yhteisissä säännöissä olisi vahvistettava viranomaisen, joka on vastuussa tietojen saannista, niiden myöhemmästä käytöstä ja päivittämisestä niiden saannin jälkeen, ja tätä varten niiden olisi sisällettävä tietojen kirjausta ja valvontaa koskevia sääntöjä."
30. Euroopan tietosuojavaltuutettu ehdottaa, että tietosuojaa koskeva 16 artikla muotoillaan uudelleen ottaen huomioon, että siinä on:
- täsmennettävä, että direktiivin 95/46/EY tarkempia säännöksiä sovelletaan kokonaisuudessaan rekisteröityjen esittämiin pyyntöihin, jotka koskevat ehdotuksen soveltamisalaan kuuluvien rekisteröityä itseään koskevien tietojen saantia,
 - annettava lisäarvoa, mikä tarkoittaa direktiiviin sisältyvien oikeuksien tarkentamista esimerkiksi täsmentämällä, mikä viranomaisen on vastuussa tietojen toimittamisesta, määräämällä tietty muoto rekisteröidyn oikeuksien täytäntöönpanoa varten ja täsmentämällä vastustamisoikeutta koskevat menettelyt,
 - poistetaan sanat "tietojen käsittelystä vastaavalle viranomaiselle" tietoihin tutustumista koskevasta pyynnöstä seuraavan aiheettoman viivytyksen tai aiheettomien kustannusten yhteydessä.

Tehty Brysselissä 12 päivänä syyskuuta 2007.

Peter HUSTINX

Euroopan tietosuojavaltuutettu
